KONCEPT PĚŠÍ ZÓNY ŽEHUŠICE

architektonická a grafická kancelář Mixáge
nám. Republiky 122, 530 02 Pardubice
www.mixage.cz

Veřejný prostor lokality nových rodinných domů Za Humny – Žehušice

Architekt
Mixage s.r.o.
Nám. Republiky 122, 530 02 Pardubice
info@mixage.cz
www.mixage.cz

Žehušice

Městys Žehušice se nachází v blízkosti měst Kutná Hora a Čáslav v rovinaté krajině nedaleko vojenského letiště v obci Chotusice. Významnou památkou Žehušic je empírový zámek s oborou, jejímž symbolem jsou bílí jeleni. Dříve otevřený areál obory a zámku se po prodeji do soukromých rukou uzavřel a dalo by se říct, že městys přišel ne jen o symbol bílých jelenů, ale hlavně o veřejný prostor, který byl předchozími generacemi využíván pro rekreaci a volné chvíle.

Další výraznou památkou městyse je barokní kostel svatého Marka s architektonicky výraznou mármicí v maurském stylu. Kostel je umístěn ve vrcholu svažitého náměstí a tvoří charakteristickou dominantu pro okolí. Součástí prostoru náměstí je i pomník padlým vojínům a nový památník – lavička J. V. Sticha.

Rozšířením obce o novou lokalitu Za Humny s rodinnými domy byla výrazně změněna urbanistická kompozice Žehušic, kterou tvořila liniová zástavba při ulicích K Lávce a V Chaloupkách. Novou zástavbou a již dříve vybudovanou základní školou se přesunulo těžiště obce směrem k západu.

Zadání

Studie měla za úkol řešit nově vzniklý veřejný prostor v lokalitě rodinných domů Za Humny. Tento prostor je tvořen velkorysou 330 m dlouhou a 15 m širokou osou, která je vsazena mezi jednotlivé domy a opticky propojuje základní školu a kostel sv. Marka. Osa je z každé strany ukončena čtvercovými prostory o straně cca 40 m.

Koncept

V rámci zadání jsme zmapovali veřejné prostory Žehušic a vyznačili 13 hlavních prostorů různého charakteru a možností využití. Neurčili jsme jejich hierarchii, která by měla být definována ve spolupráci se zástupci městyse a širší veřejností. Seřazení míst dle důležitosti by bylo následně vodítkem pro postup investic do veřejného prostoru. Součástí popisu veřejných prostor by mělo být i definování jejich charakteru a vize jejich užívání.

Naším průzkumem jsme zjistili, že řešené území je jedním z mnoha veřejných prostranství a svým měřítkem a charakterem se vymyká ostatním prostorům městyse, které mají podstatně menší měřítko (např. prostor v ulici K Lávce) nebo jasný přírodní charakter (Skalka nebo brod Doubravy).
Jedná se o prostor „mezi ploty" v zástavbě rodinných domů, který sousedí s jejich zahradami. Součástí osy není žádná veřejná vybavenost (obchod, kavárna, ...) a není tak reálné vybudovat „městskou pěší zónu". Na základě první komunikace s veřejností a zároveň kvůli vyjmutí zámecké obory ze života městyse jsme vytvořili koncept „zelené linie – žehušického sadu". Navržená úprava má více parkový charakter, člení osu na tři základní části, které přirozeně dělí velkorysý prostor a dávají místu intimnější měřítko a specifický charakter. Řešený prostor se tak v návrhu stává místem klidným, pobytovým s možností procházky a posezení ve stínu stromů.
Koncept řešení je koncipován tak, aby byla možná jeho realizace v etapách, s minimem nákladů a s ohledem na klidný charakter lokality.

Škola – prostor před školou

Vnímáme zde zásadní problém v dopravním řešení a jasné nadřazenosti automobilové dopravy nad pěší či cyklistickou. Odstřižení školy křižovatkou a absence pěšího napojení na autobusovou zastávku jsou jedním z hlavních problémů nástupního prostoru do školy. Jak bylo potvrzeno na setkáních, raní svoz dětí do školy je velkým dopravním problémem.

Varianta 1 řeší přístup do školy přes nově vyznačené přechody. Záměrem bylo navržení přechodů, které by zvýšením a změnou materiálu jasně upozorňovaly na prioritu chodců namísto pouze bíle vyznačených pásů v úrovni komunikace – zebry. Tyto přechody by zároveň umožnily dostat se do námi řešených prostranství zelené osy.

Varianta 2 je velkorysým řešení, kdy je celý prostor křižovatky a přilehlých komunikací zvýšen a stává se tak jedním celkem – „náměstím", kde není jasně definována přednost a nutí všechny uživatele k větší ohleduplnosti a pozornosti.

Školní předprostor

Školním předprostorem nazýváme čtvercový prostor, kterým začíná zelená osa. Tento prostor vnímáme jako vhodný pro možné využití školy. Vytváříme zde dva terénní valy, mezi kterými se nachází vydlážděné kamenné pódium. Do jednoho z kopců osazujeme lavice k sezení, které vytvářejí jednoduché hlediště. Součástí prostoru jsou mlatové pěšiny, které volně procházející celým územím. V místě spojení dvou pěšin je umístěno pítko. Jižní a severní hrana je ukončena řadou stromů, které budou dávat místu stín. Na severní straně je umístěno parkoviště, které je řadou stromů a kopcem odděleno od klidové zóny.

Jak bylo již psáno, prostor je koncipován jako venkovní jeviště s terénními valy sloužící k sezení, dají se zde odehrávat malé kulturní akce, výuka pod širým nebem, nebo je to jen velké hřiště s kopci.

Sad

Nejdelší a největší částí veřejného prostoru je dlouhá linka sadu, která měří přes 200 m. Sad jsme koncipovali jako lineární prostor, kterým se volně vine mlatová stezka v trávě mezi třemi ovocnými sady. Na stezku se napojují kamenné cestičky ústící na chodníky v ulicích.

Cesta se rozšiřuje se ve dvou místech, kde se nacházejí přístřešky pro sezení. První rozšíření je vybaveno přírodními hracími prvky z kmenů stromů, které mohou svým uspořádáním připomínat paroží a přístřešky pro sezení posed.

Druhé rozšíření je vybaveno velkou pergolou, kde jsou umístěny lavičky se stoly. Stěny přístřešků navrhujeme z propleteného proutí, abychom umocnili přírodní charakter prostorů.

Osvětlení veřejného prostoru je řešeno nízkými parkovými světly – sloupky podél stezky a samostatným nasvětlením krytých přístřešků v rozšířených místech cesty.

V sadech se dále nachází mobiliář laviček připomínající bedýnky na ovoce, které lze volně sestavovat.

Stezka je ukončena „kamennou zahradou" umístěnou přes ulici Za Humny. Kamenná zahrada je tvořena velkými balvany, po kterých se dá lézt či na nich sedět.

Sad je místem určeným k procházkám, setkávání s přáteli, sousedským tlacháním a lelkováním na dece v sadu. Sad, v ideálním případě, mohou vysázet místní sadařské a zahradní firmy a využít jej tak pro svou prezentaci.

Louka

Jak zakončit zelenou osu? Zelenou! Navrhujeme ponechat volný prostor, udělat louku, uprostřed které je kruh stromů. Mezi stromy tak vznikne prostor pro hry a činnosti, které právě potřebují jen volný prostor (frisbee, kroket, vybíjená, badminton, ...) nebo je to místo, kde si sednete na lavičku pod stromem a sledujete okolní dění.

Z tohoto prostoru jsme vymístili plochu pro tříděný odpad, která je nyní přesunuta v rámci ulice do zbytkového trojúhelníkového prostoru. Plocha je odcloněna od zelené osy proutěnou stěnou.

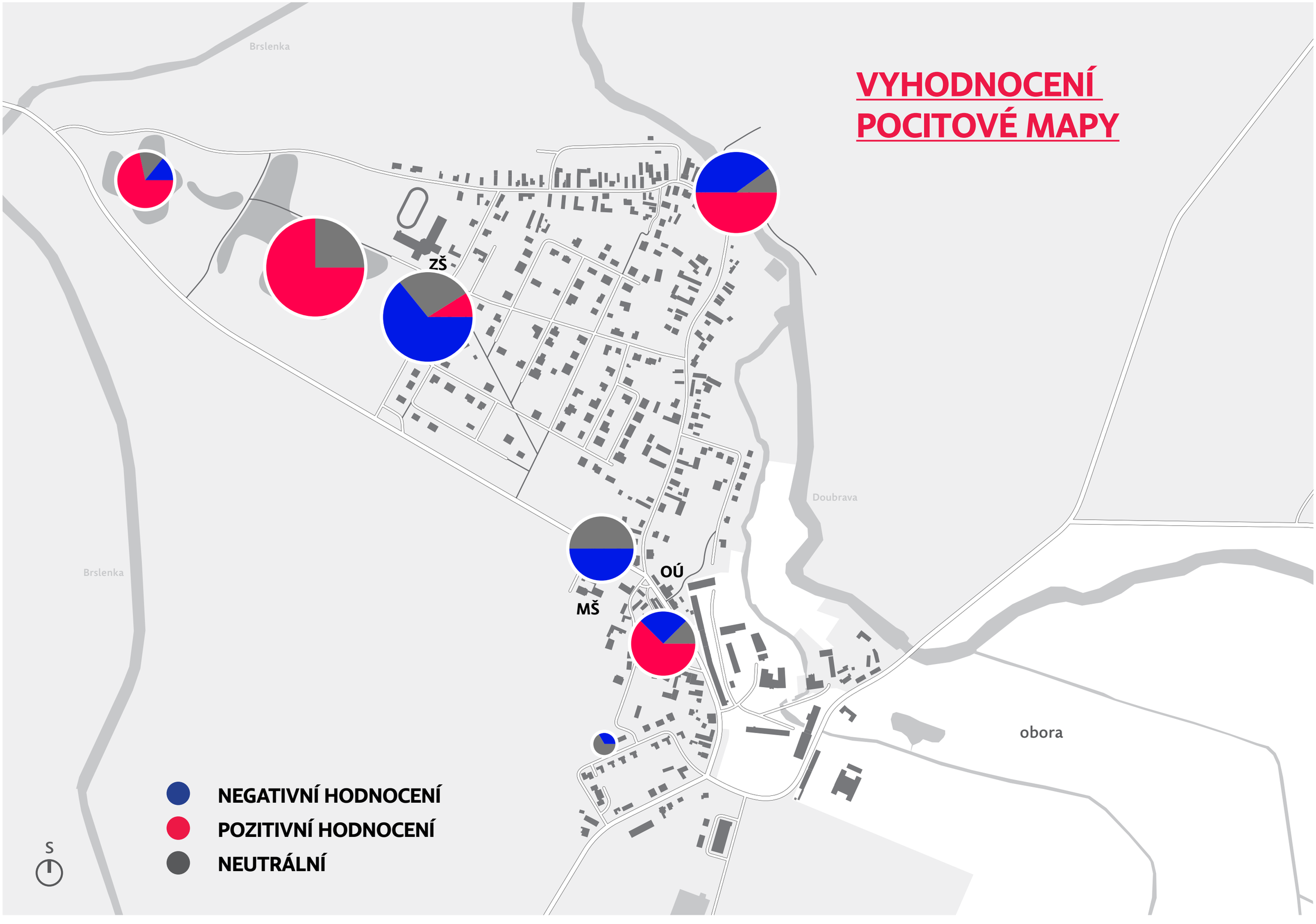
Hřiště a hřiště - Ulice Školní

Myslíme si, že součástí této lokality je i prostor dětského hřiště, která se rozšiřuje o parcelu mezi ulicemi V Koutě a Písečná. Prostor hřiště a zelené osy spolu úzce souvisí a rozšiřují nabídku veřejných prostranství nové lokality.

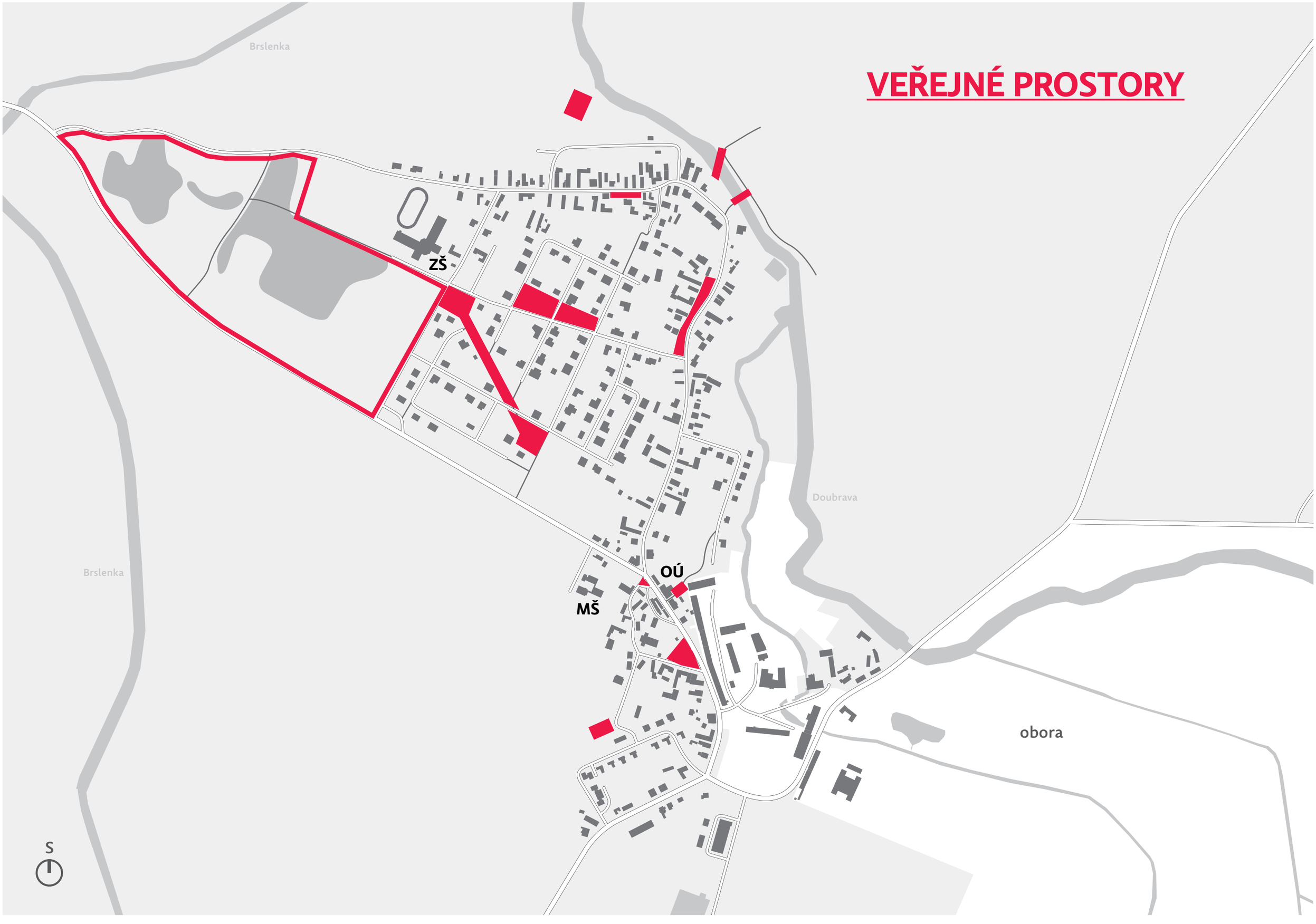
Navrhujeme vytvořit nové antukové hřiště pro míčové sporty s „tribunou", která je tvořena terénním valem s lavicemi. Celý prostor je ohraničen řadou stromů, jen k ulici Písečné je ukončen přístřeškem sloužícím pro posezení, jak pro maminky hlídající děti na dětském hřišti, tak pro uživatele antukového hřiště. Mezi novým hřištěm a přístřeškem je zpevněná kamenná plocha, jejíž součástí je venkovní sprcha sloužící k osvěžení v horkých letních měsících.

červen 2018

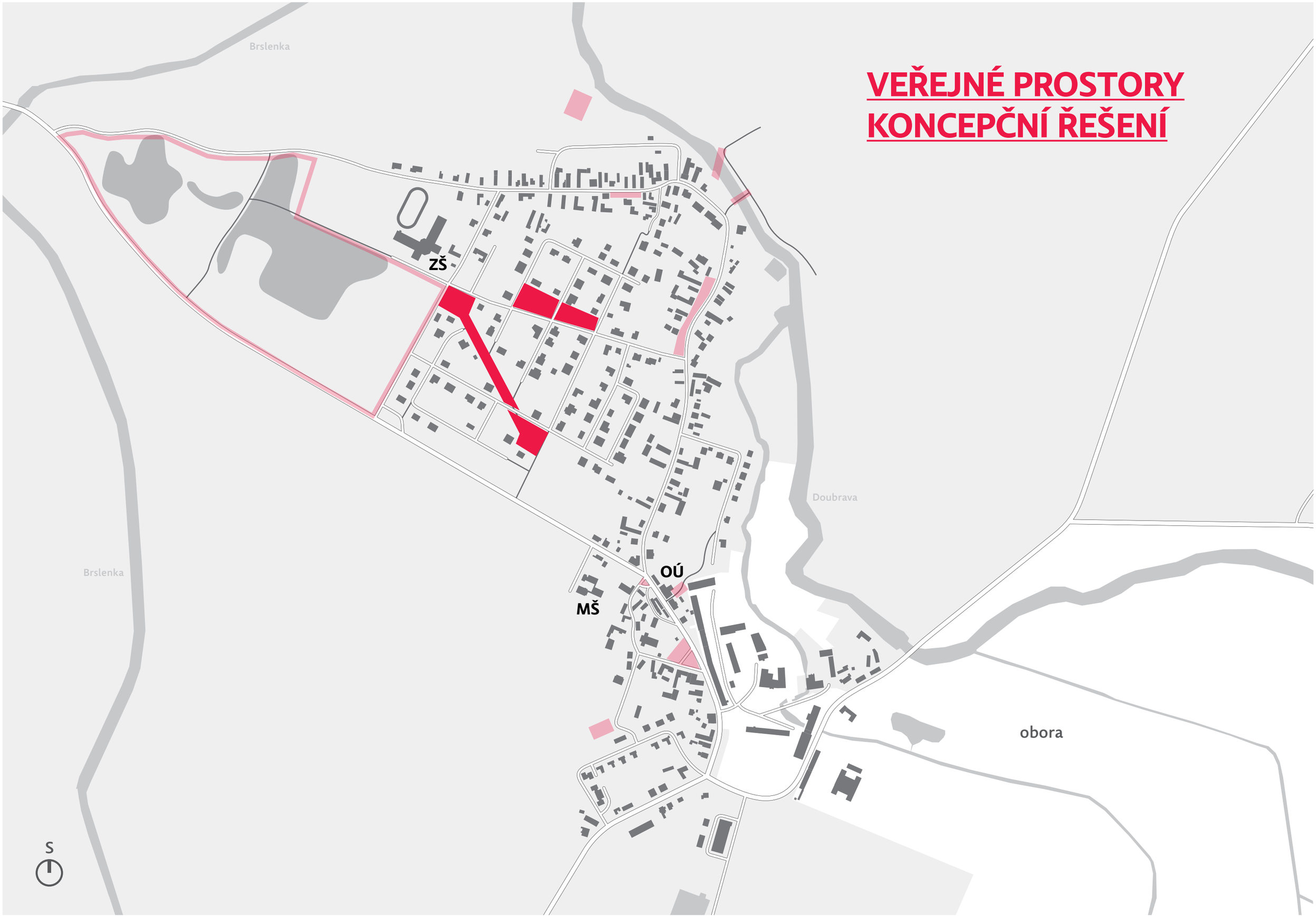
VYHODNOCENÍ POCITOVÉ MAPY

VEŘEJNÉ PROSTORY

VEŘEJNÉ PROSTORY
KONCEPČNÍ ŘEŠENÍ

PĚŠÍ ZÓNA

Brslenka

ZŠ

OÚ

MŠ

Doubrava

obora

Brslenka

S

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

ANO

zeleň

vodní prvek

sedací mobiliář

pěší cesty a osvětlení

NE

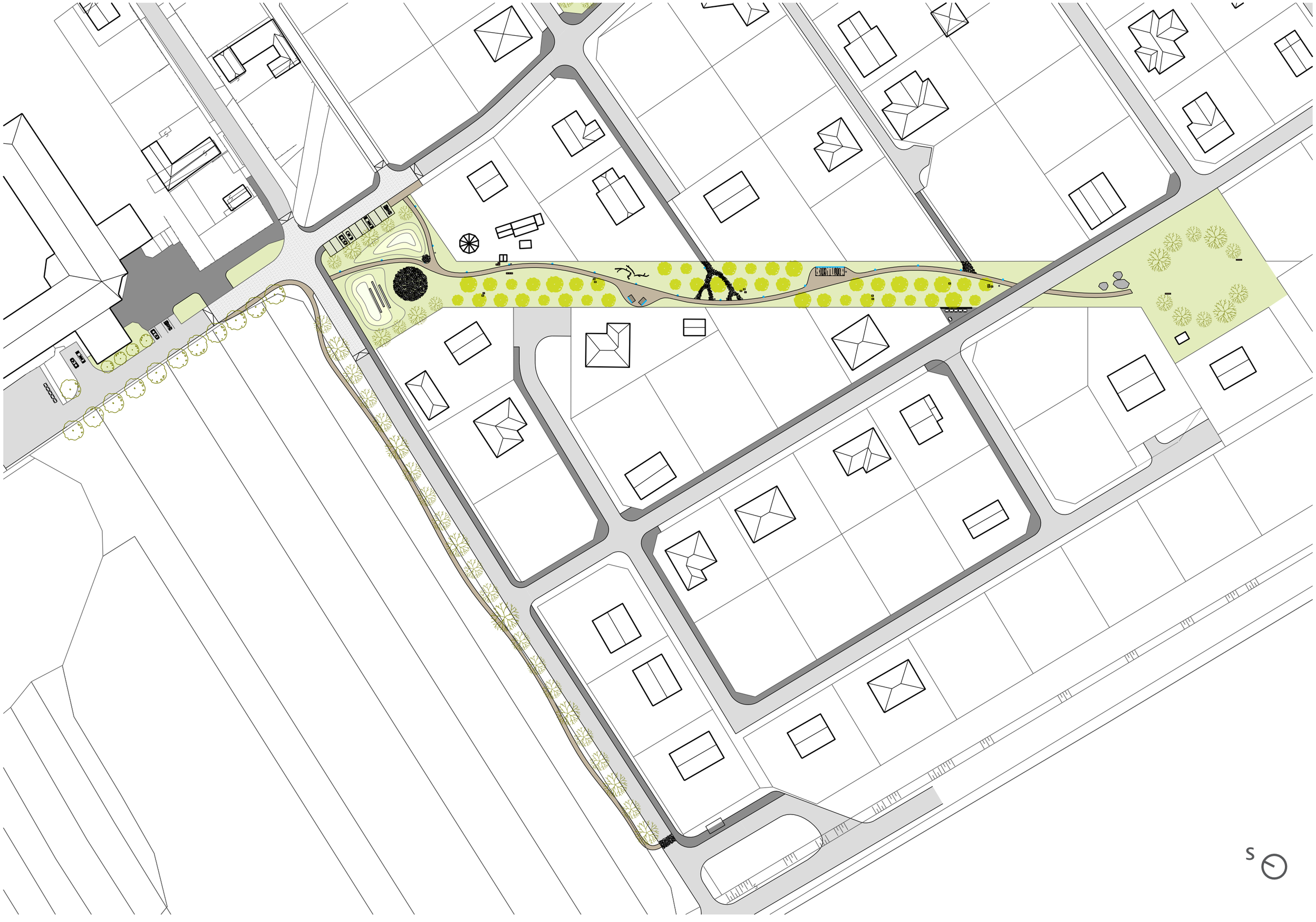

klubovna

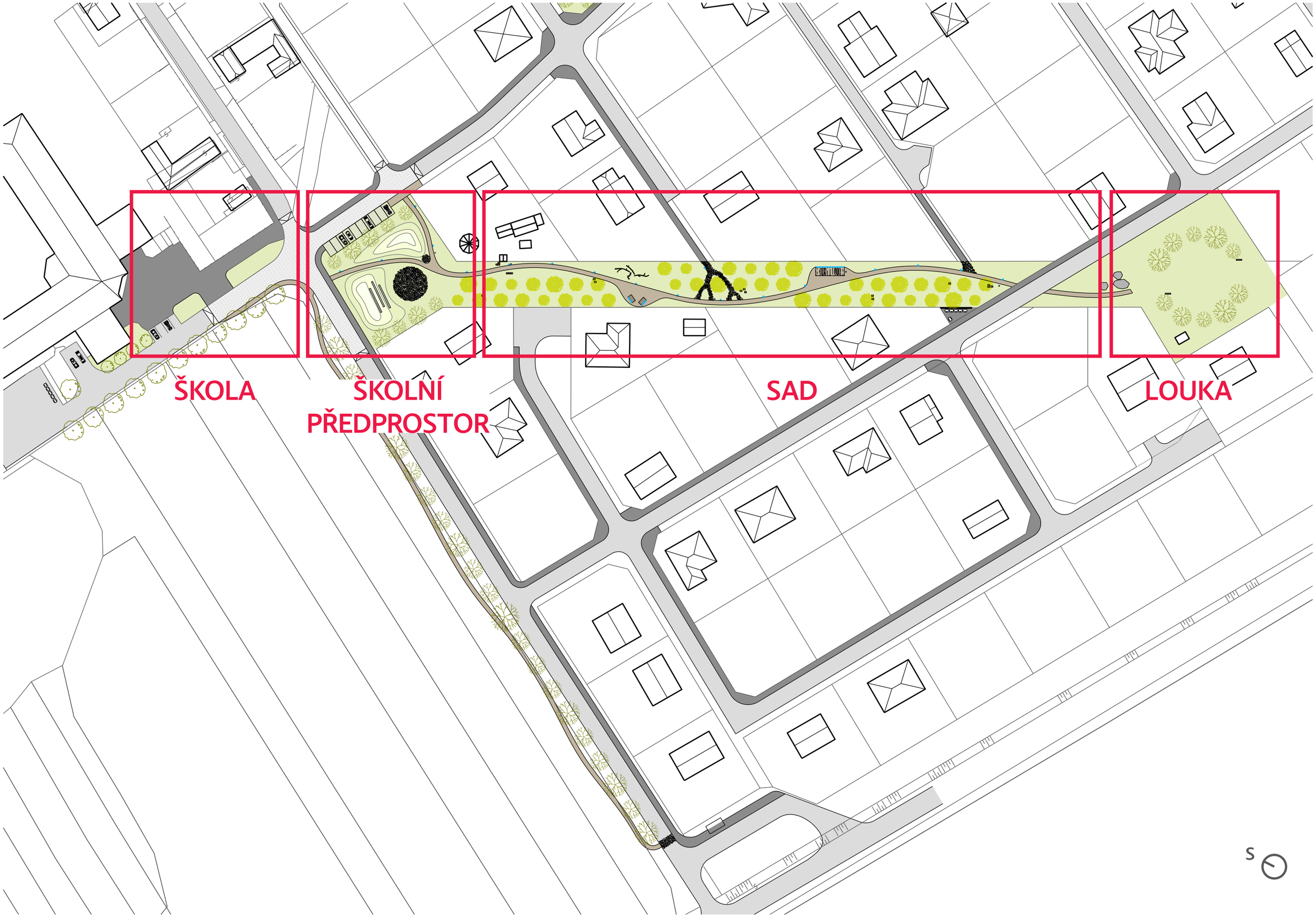

moštárna / palírna

setkávání / gril

sportoviště

S

ŠKOLA
ŠKOLNÍ PŘEDPROSTOR
SAD
LOUKA
S

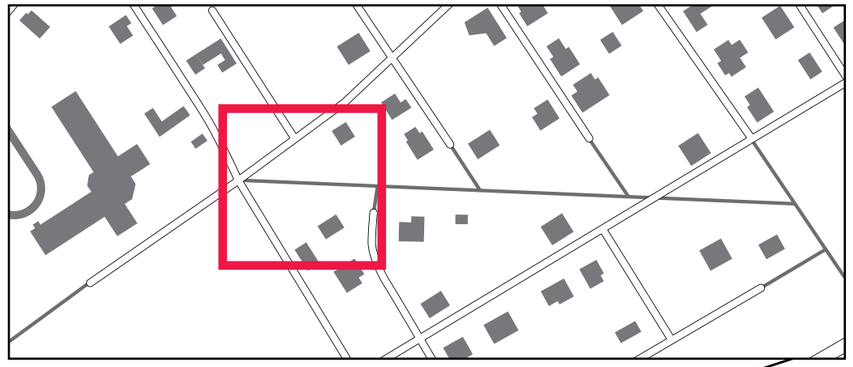
ŠKOLA
varianta 1

ŠKOLA
varianta 2

ŠKOLNÍ PŘEDPROSTOR

zatravňovací dlažba

odpadkový koš

pítko

zvýšený práh

parkové osvětlení

zmrzlinový stánek

mlatová cesta

stromy

ovocné stromy

terenní val
lavice k sezení

pódium
kamenná dlažba

sedací mobiliář A

terenní val – dřevené lavice k sezení

terenní val

terenní val – lavice k sezení z betonu

mlatová cesta

kamenná dlažba

parkové osvětlení

pítko

pítko

odpadkový koš

parkové osvětlení

VYUŽITÍ PROSTORU

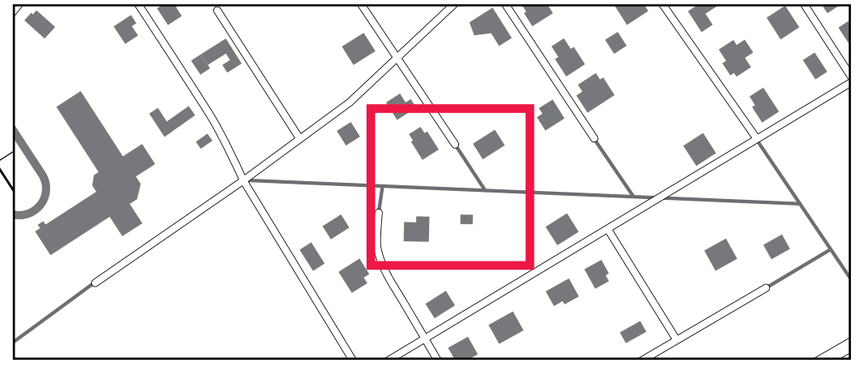
„školní předprostor“

- výuka v přírodě
- divadlo, koncerty
- kulturní akce
- místo setkávání

SAD

parkové osvětlení

dřevěné hrací prvky

ovocné stromy

kamenná dlažba

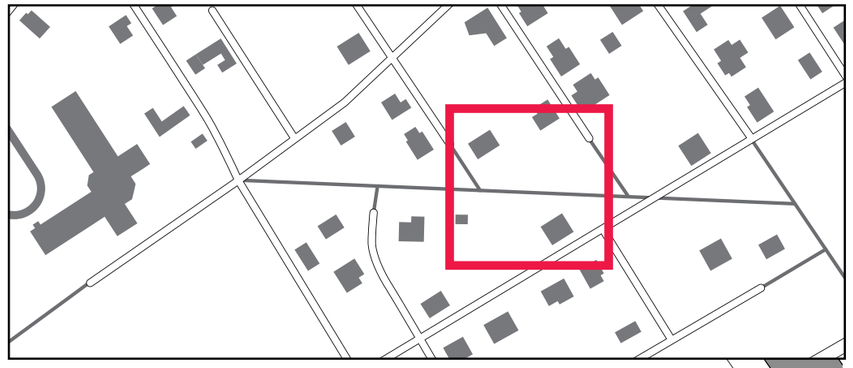
sedací mobiliář s přístřeškem C osvětlen

odpadkový koš

sedací mobiliář A

mlatová cesta

SAD

sedací mobiliář s přístřeškem D
osvětlen

kamenná dlažba

ovocné stromy

odpadkový koš

mlatová cesta

sedací mobiliář A

parkové osvětlení

SAD

mlatová cesta

kamenná dlažba

parkové osvětlení

ovocné stromy

třídený odpad

proutěná krycí stěna

sedací mobiliář A

kamenná zahrada

sad

sad

sad

sad

dřevěné hrací prvky

dřevěné hrací prvky

dřevěné hrací prvky

dřevěné hrací prvky

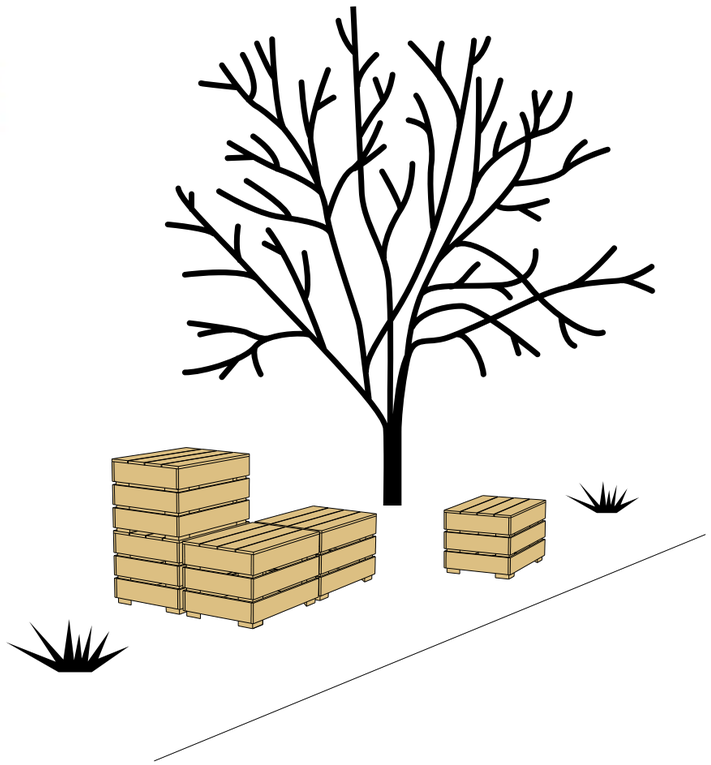
sedací mobilář – inspirace

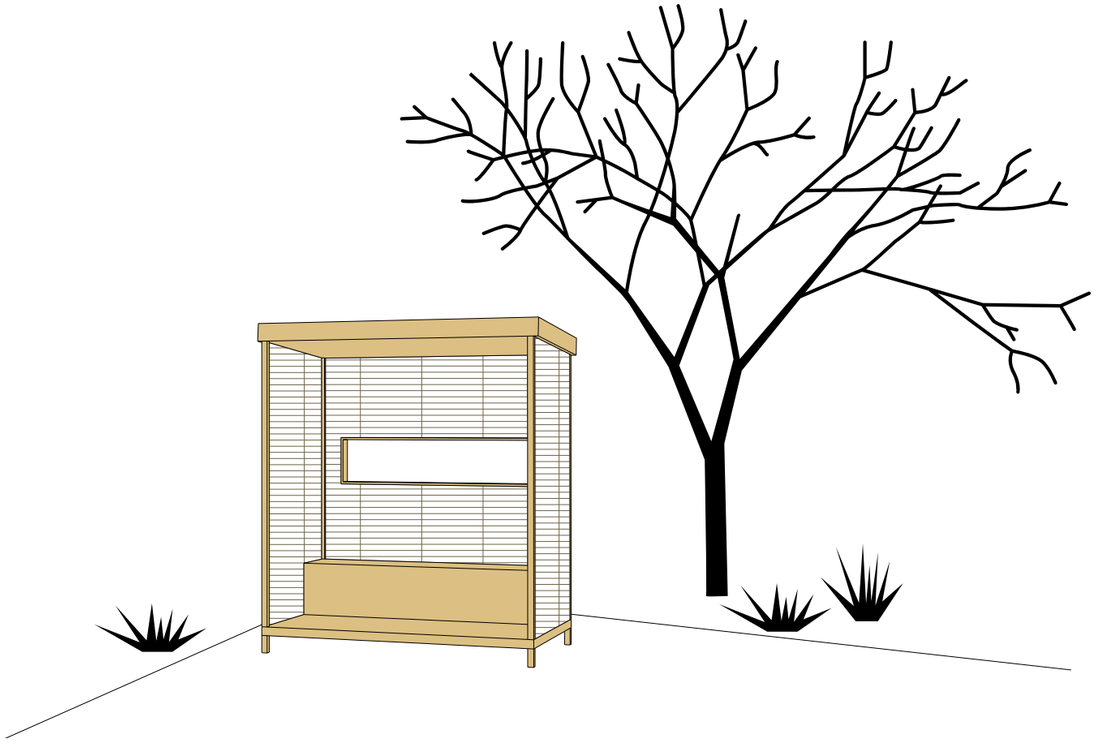
sedací mobilář – inspirace

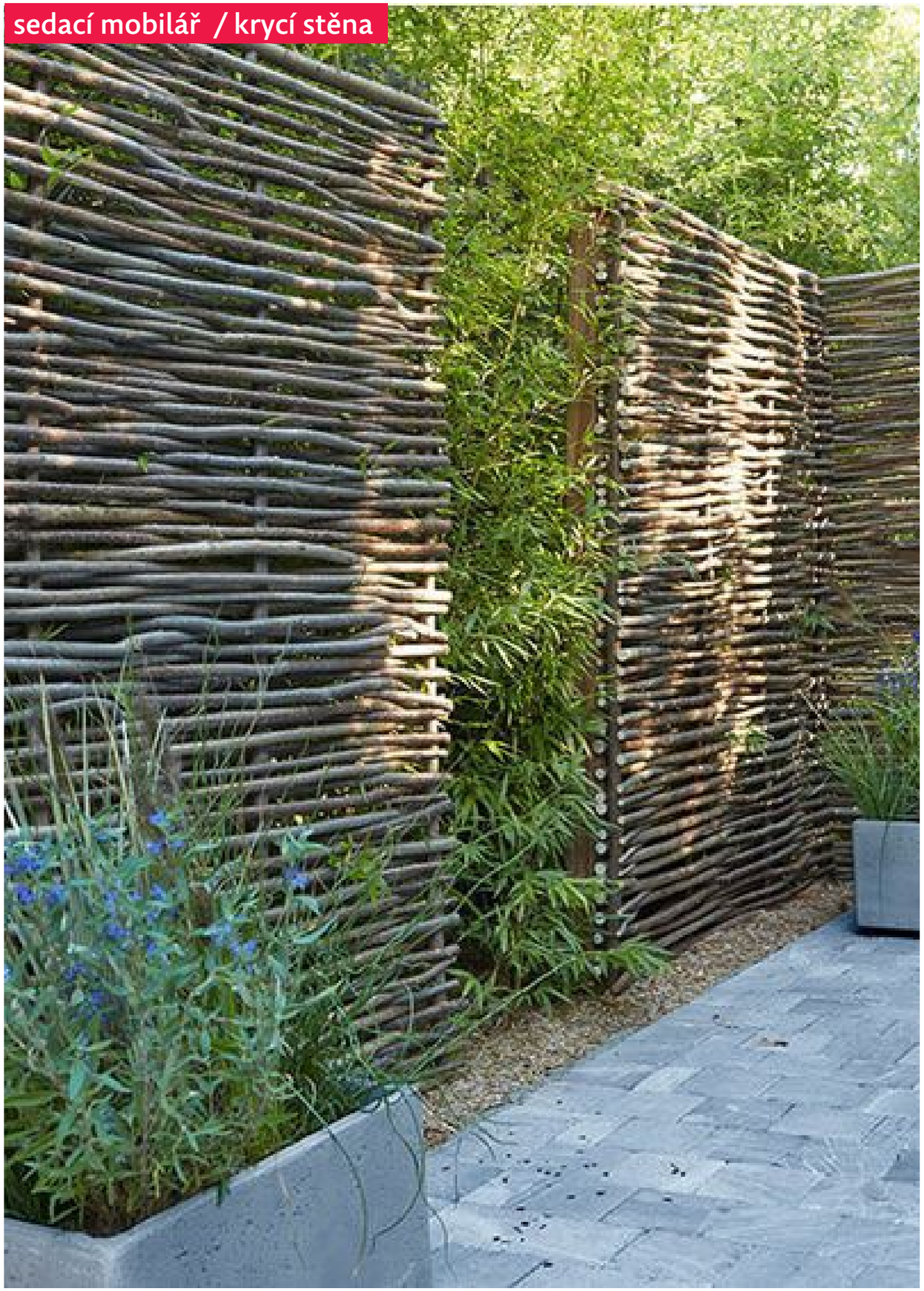
sedací mobiliář A – návrh

sedací mobiliář s přístřeškem C – návrh

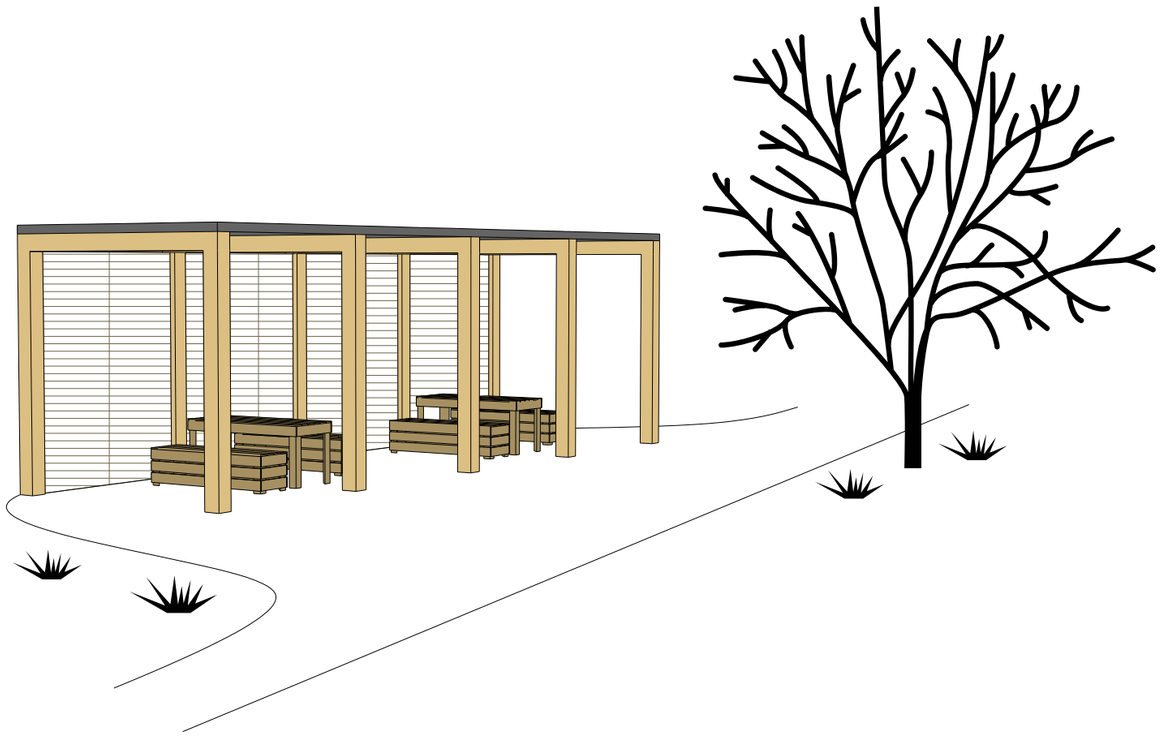
sedací mobilář / krycí stěna

sedací mobilář / krycí stěna

sedací mobilář s přístřeškem D – návrh

VYUŽITÍ PROSTORU

„sad“

- vycházky
- piknik
- posezení s přáteli
- deskové hry
- relax, odpočinková zóna

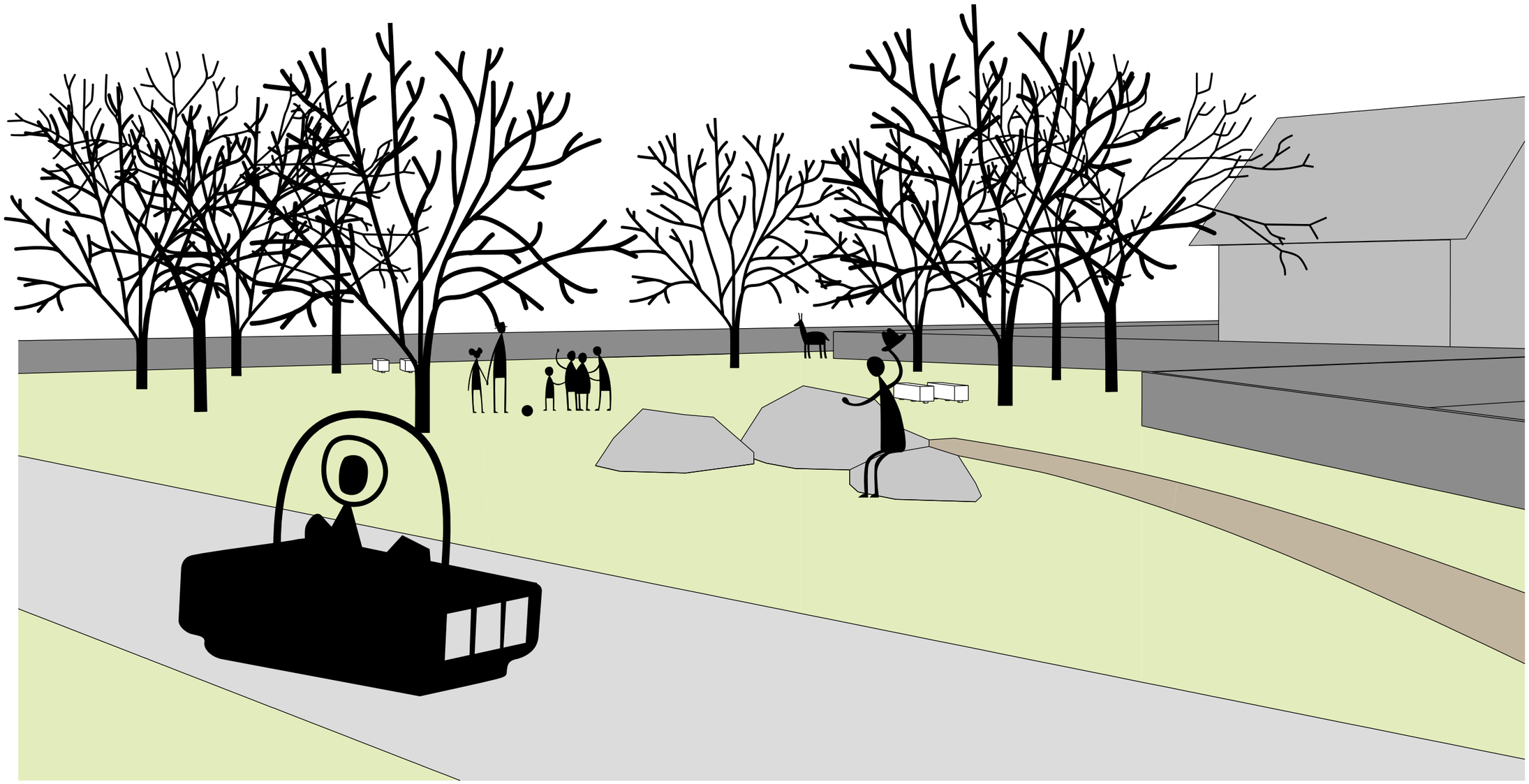

sedací mobiliář B

technické zařízení

stromy

uspořádání stromů

uspořádání stromů

sedací mobiliář B

sedací mobiliář B

VYUŽITÍ PROSTORU

„louka“

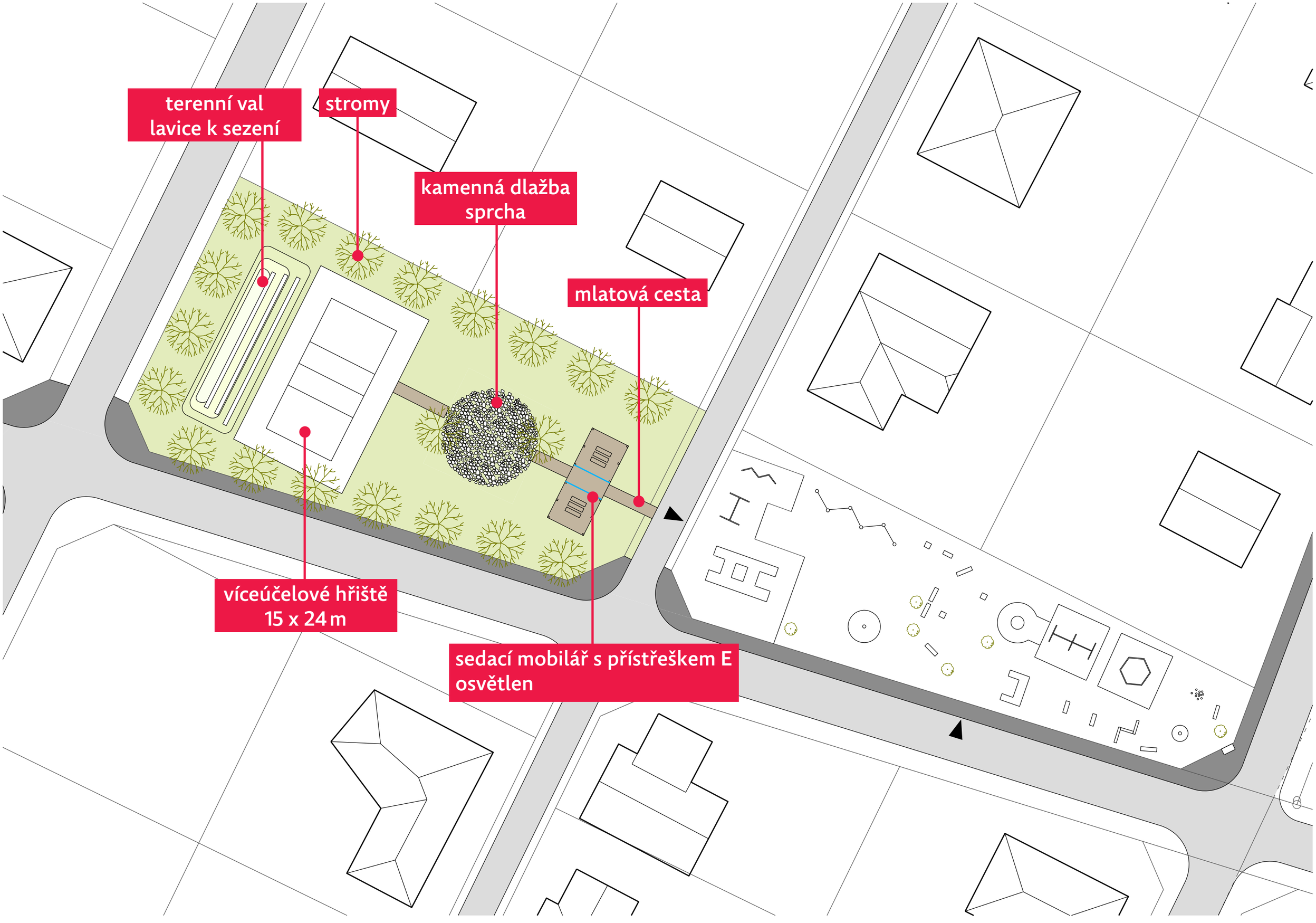
- vymezená plocha pro libovolné využití
- okraj plochy stíněný stromy
- míčové hry, badbinton, frisbee…
- školní aktivity

HŘIŠTĚ A HŘIŠTĚ

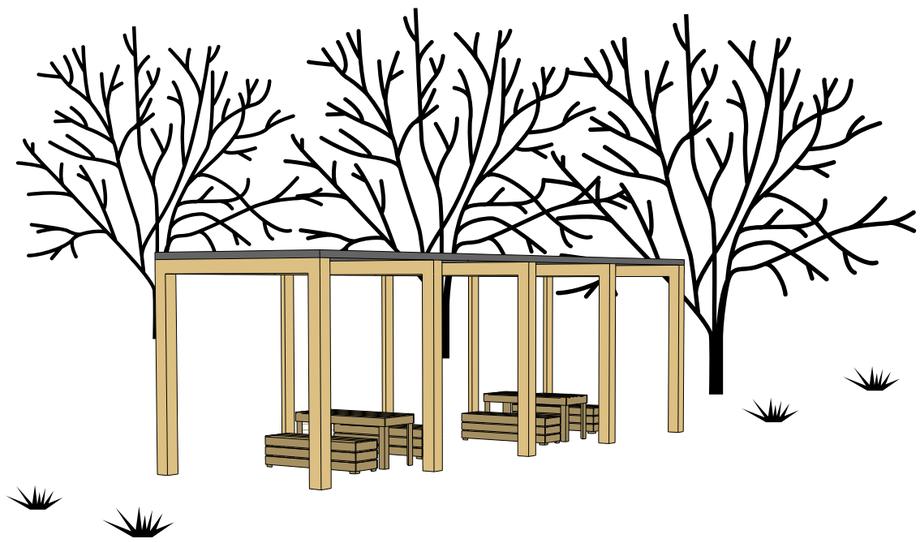

terenní val
lavice k sezení
stromy
kamenná dlažba
sprcha
mlatová cesta
víceúčelové hřiště
15 x 24 m
sedací mobilář s přístřeškem E
osvětlen

terenní val

sedací mobilář s přístřeškem E – návrh

víceúčelové hřiště

sprcha

kamenná dlažba

